

Ortak girişim ihalelerde Adi ortaklığın kuruluş yapısı

Kişi unsuru bir şahıs şirketi olan adi ortaklığın temel unsurudur. Adi ortaklığın tanımını yapan TBK m. 620'de de adi ortaklığın iki ya da daha fazla kişi ile kurulabileceği belirtilmiştir. Buna göre, adi şirket için en az iki kişinin varlığı gerekmektedir. Kanunda adi şirketin tanımı yapılırken kişi bakımından "iki ya da daha fazla kişi" ifadesi kullanılmıştır.

Dolayısıyla adi ortaklığa gerçek kişiler gibi tüzel kişilerde ortak olabilirler. Adi ortaklık iki gerçek kişi tarafından kurulabileceği gibi, gerçek kişi ile tüzel kişinin ya da iki tüzel kişinin adi ortaklık kurmasında da herhangi bir engel yoktur. Nitekim Yargıtay da konuyla ilgili bir kararında adi ortaklığın ortaklarının gerçek veya tüzel kişi olabileceğini "

Adi ortaklık gerçek kişiler arasında kurulabileceği gibi bir veya daha ziyade gerçek kişi ile ticaret şirketi arasında da kurulabilir. Şu halde davadaki amaç davalının kollektif şirketin hususi ortağı olduğunu yani kollektif şirket ile davalı arasında adi bir ortaklık bulunduğunun tesbit edilmesinden ibarettir." şeklinde ifade etmiştir.

Yargıtay 11. HD. E. 1975/2845, K. 1975/4804, T. 10.07.1975

Dolayısıyla Türk hukukunda adi ortaklığın "tek kişi ortaklığı" şeklinde kurulması mümkün değildir. Kanunda açıkça belirtilmemesine rağmen, adi ortaklığın sonradan tek ortaklı hale gelmesi adi ortaklık için bir sona erme sebebi teşkil etmektedir.

Adi ortaklığa ortak olabilecek kişi sayısı bakımından ise TBK'da bir üst sınır belirtilmemiştir

Her ne kadar kişi sayısı bakımından bir üst sınır getirilmese

de adi ortaklığın tüzel kişiliğinin olmaması, ortakların sınırsız sorumlu olması ve ortaklar arası ilişkinin karşılıklı güven esasına dayanması, ortak sayısı bakımından doğal bir sınır yaratmaktadır

Gerçek kişilerin adi ortaklığa ortak olması durumunda bu kişilerin kural olarak tam ehliyetli olması gerekmektedir. Ayırt etme gücüne sahip olmayan tam ehliyetsiz kişiler adi ortaklığa ortak olursa, kural olarak, bu adi ortaklık sözleşmesi geçerli olmayacaktır (Türk Medeni Kanunu m. 15).

Tam ehliyetsiz kişiler için vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izni alınırsaTMK m. 463'e göre bundan sonra tam ehliyetsiz kişinin "*kis,isel sorumluluğu gerektiren bir ortaklığa girilmesi veya o'nemli bir sermaye ile bir s,irkete ortak olunması*" mümkün hale gelmektedir. TMK m. 397/2'ye göre vesayet makamı sulh hukuk mahkemesi; denetim makamı ise asliye hukuk mahkemesidir.

Sınırlı ehliyetsiz konumunda olan ayırt etme gücüne sahip küçüklerin adi ortaklık sözleşmesi yapabilmesi için kanuni temsilcilerinin rızası gerekmektedir (TMK m.16)

Sınırlı ehliyetsiz konumunda olan ve vesayet altında bulunan kişilerin adi ortaklık sözleşmesi yapabilmesi vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izninin alınmasına bağlıdır (TMK m. 463/3). Bu sınırlandırmanın sebebi ise adi ortaklık türünün bu kişilerin sorumluluğunu gerektirmesidir.

Gerçek kişilerin bu hususlara uymaması durumunda iç ilişkide ve dış ilişkide tam veya sınırlı ehliyetsizin ortaklık sözleşmesi ile bağlı olmaması sonucu ortaya çıkacaktır. Bu durumun söz konusu olduğu bir adi ortaklıkta ortak sayısı ikiden fazla ise, adi ortaklık sözleşmesinin devam edip etmeyeceği somut olayın özelliklerine göre değerlendirilecektir.

Ayrıca burada değerlendirmeye alınması gereken bir diğer durum

ise taraf iradelerinin TBK m. 27/2 açısından yorumlanmasıdır. Bu değerlendirmeler sonucunda tam veya sınırlı ehliyetsiz ortak sözleşmeye katılmadığı takdirde diğer ortakların da sözleşmeye katılmayacağı söylenebiliyorsa bu durumda sözleşme tümuyle geçersiz sayılmalıdır. Aksi halde sözleşme diğer ortaklar açısından geçerliliğini sürdürmelidir

Yine ticarî işletme işleten dernekler, özel hukuk hükümlerine göre idare edilmek ve ticarî şekilde işletilmek üzere devlet, vilayet ve belediye gibi kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve teşekküller de adi şirkete ortak olabilirler. Ancak devlet, vilayet, [belediye](#) gibi kamu tüzel kişileri ile kamu yararına dernekler adi ortaklığa ortak olamazlar.